

XLI Seminarium Geografii Wsi „Wieś i rolnictwo w czasach kryzysu i niepewności”

Różan, 14-15 września 2026 r.

IRWIR PAN

Polska Akademia Nauk
Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa

Komitet
Przestrzennego
Zagospodarowania Kraju
Polska Akademia Nauk

Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN

Komisja Obszarów Wiejskich PTG

Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN

serdecznie zapraszają do wzięcia udziału

w **XLI Seminarium Geografii Wsi**

„Wieś i rolnictwo w czasach kryzysu i niepewności”

Przesłanki i cel konferencji

Współczesna wieś i rolnictwo funkcjonują w warunkach narastającej niepewności oraz nakładających się na siebie kryzysów o charakterze demograficznym, gospodarczym, społecznym, klimatycznym i geopolitycznym. Obszary wiejskie w Polsce doświadczają długookresowego wyludnienia i starzenia się ludności, strukturalnych problemów gospodarczych związanych z restrukturyzacją rolnictwa i gospodarki wiejskiej, spadku opłacalności produkcji rolnej oraz pogarszającej się dostępności usług publicznych. Wyzwania te są dodatkowo wzmacniane przez skutki zmian klimatu, ryzyko klęsk żywiołowych, kryzys uchodźczy oraz konsekwencje konfliktu zbrojnego za wschodnią granicą Polski.

Choć kryzysy te ujawniają się z różną intensywnością w zależności od regionu, mają one wiele wspólnych cech, takich jak depopulacja, ograniczony dostęp do zasobów i usług, trudności na lokalnych rynkach pracy oraz narastające poczucie marginalizacji społecznej. Dotychczasowe reakcje na kryzysy wsi koncentrowały się głównie na aspektach ekonomicznych i demograficznych, w mniejszym stopniu uwzględniając społeczne wymiary dobrostanu i odporności wspólnot wiejskich.

Celem konferencji jest diagnoza współczesnych kryzysów obszarów wiejskich i rolnictwa, analiza ich przestrzennego i społecznego zróżnicowania oraz identyfikacja sposobów reagowania i strategii łagodzenia ich skutków na różnych poziomach – od lokalnego po krajowy. Konferencja stanowić będzie forum wymiany wyników badań i poglądów nad przyszłością wsi i rolnictwa w warunkach kryzysu i niepewności oraz nad rolą obszarów wiejskich w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski.

Zakres tematyczny konferencji

- Systemy rolno-żywnościowe w warunkach kryzysu i transformacji:
Bezpieczeństwo żywnościowe, skracanie łańcuchów dostaw, presja kosztowa, odporność lokalnych systemów produkcji i dystrybucji żywności.
- Leśnictwo, zasoby naturalne i gospodarka o obiegu zamkniętym na obszarach wiejskich:
Rola lasów i gospodarki zasobami w kontekście kryzysu klimatycznego, energetycznego i surowcowego.
- Transformacje klimatyczne, krajobraz i środowisko wiejskie:
Skutki zmian klimatu, adaptacja rolnictwa i wsi, ryzyko klęsk żywiołowych oraz przekształcenia krajobrazu wiejskiego.
- Społeczne podatności i możliwości w procesach transformacji wsi:
Wspólnoty lokalne, kapitał społeczny, tożsamości wiejskie oraz odporność społeczna w obliczu kryzysów.
- Nierówności społeczne i przestrzenne na obszarach wiejskich:
Dostęp do usług publicznych, infrastruktury, rynku pracy i opieki zdrowotnej w warunkach depopulacji i peryferyzacji.
- Kreatywne wsie i innowacje społeczne jako odpowiedź na kryzysy rozwojowe:
Rola kultury, inicjatyw oddolnych i przedsiębiorczości kreatywnej w podtrzymywaniu żywotności wsi.
- Turystyka, dziedzictwo i gospodarka kreatywna a odporność obszarów wiejskich:
Szanse i zagrożenia wynikające z rozwoju turystyki i komercjalizacji dziedzictwa w warunkach niepewności.
- Zarządzanie i planowanie rozwoju obszarów wiejskich w czasach kryzysu:
Polityki publiczne, wielopoziomowe zarządzanie, partycypacja i zdolność instytucjonalna wsi.
- Relacje wieś–miasto w warunkach zmienności i napięć społeczno-gospodarczych:
Migracje, dojazdy, suburbanizacja, przepływy zasobów i redefinicja zależności funkcjonalnych.
- Nowe podejścia teoretyczne i metody badawcze w geografii wsi:
Badania inter- i transdyscyplinarne, metody jakościowe, partycypacyjne i GIS w analizie kryzysów.
- Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) a przyszłość obszarów wiejskich:
Synergie i konflikty między wymiarami społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi rozwoju wsi.

Zaproponowane tematy nie stanowią listy zamkniętej. Rozważane będą również referaty podejmujące inne zagadnienia teoretyczne i empiryczne, pozostające w związku z głównym tematem oraz celami konferencji.

Komitet Naukowy

prof. dr hab. Jerzy Bański (Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. S. Leszczyckiego PAN)
dr hab. Adam Czarnecki, prof. IRWiR PAN (Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN)
prof. dr hab. Krystian Heffner (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)
dr hab. Krzysztof Janc, prof. UWr (Uniwersytet Wrocławski)
dr hab. Iwona Jażewicz, prof. UP (Uniwersytet Pomorski w Słupsku)
dr hab. Ewa Kacprzak, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
prof. dr hab. Wioletta Kamińska (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
dr hab. Mariusz Kistowski, prof. UG (Uniwersytet Gdański)
dr hab. Krystyna Kurowska, prof. UWM (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)
prof. dr hab. Renata Marks-Bielska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)
prof. dr hab. Walenty Poczta (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu)
prof. dr hab. Roman Rudnicki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
dr hab. Monika Stanny, prof. IRWiR PAN (Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN)
dr hab. inż. Sylwia Staszewska, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
dr hab. Robert Szmytkie, prof. UWr (Uniwersytet Wrocławski)
dr hab. Monika Wesołowska, prof. UMCS (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
dr hab. Paweł Wiśniewski, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
prof. dr hab. Marcin Wójcik (Uniwersytet Łódzki)

Komitet Organizacyjny

dr hab. Adam Czarnecki, prof. IRWiR PAN - Przewodniczący

mgr Aleksandra Perkowska - Sekretarzynie

mgr Justyna Świdzińska - Sekretarzynie

Miejsce Konferencji

Hotel Avangarda***, ul. Królowej Bony 3, 06-230 Różan

<https://maps.app.goo.gl/jP9SYh5nvRwYsYr86>

Opłata Konferencyjna

Opłata konferencyjna wynosi 950,00 zł netto (900,00 zł netto dla członków Polskiego Towarzystwa Geograficznego). Jeśli uczestnik nie jest zwolniony z opłaty VAT, należy doliczyć 23% VAT.

W ramach opłaty zapewnione są:

- materiały konferencyjne,
- przerwy kawowe, obiady, uroczysta kolacja (pierwszy dzień konferencji),
- udział w wyjeździe terenowym (drugi dzień konferencji).

Szczegóły odnośnie opłaty konferencyjnej - numer konta i inne niezbędne informacje, podane zostaną w drugim komunikacie.

Noclegi

Organizatorzy nie zapewniają noclegów.

Istnieje możliwość zakwaterowania w miejscu obrad - Hotel Avangarda***, ul. Królowej Bony 3, 06-230 Różan, tel.: 29 752 50 34, <http://www.hotelavangarda.pl/>.

Preferencyjne ceny noclegów dla uczestników Seminarium (po podaniu przy rezerwacji informacji o uczestnictwie w SGW 2026):

- pokój jednoosobowy od 310 zł/ doba
- pokój dwuosobowy od 420 zł/ doba

W pobliżu miejsca konferencji znajdują się inne obiekty noclegowe, m.in.:

- Bobrowy Dwór, Smrock-Dwór 16A, 06-220 Smrock-Dwór, tel.: 29 717 62 15, <http://www.bobrowydwor.pl/>
- Gospodarstwo agroturystyczne Agrobobry, Chełsty 54a, 06-230, tel.: 605 379 499, <https://maps.-app.goo.gl/qJ12avv82EkYUy2v9>
- Restauracja Florian, Kaszewiec 1, 06-230 Kaszewiec, tel.: 29 766 93 67, <http://www.florian-kaszewiec.pl/>

Kontakt

W razie pytań organizacyjnych prosimy o kontakt z komitetem organizacyjnym SGW 2026:

- dr hab. Adam Czarnecki, e-mail: aczarnecki@irwirpan.waw.pl
- mgr Justyna Świdzińska, e-mail: jswidzinska@irwirpan.waw.pl

Formularz zgłoszeniowy wraz z terminami: rejestracji, informacji o przyjęciu zgłoszenia, dokonania płatności, zostanie przesłany w komunikacie nr 2.